

Kong Volmers vej til Ribe!

På billedet ses deltagerne på DVS vejhistoriske ekskursion 2004. Fotograferet ved vejspor, hvor Kong Valdemar må have redet natten mellem den 23-24 maj 1212. Foto: Ivar Schacke.

Vejhistorisk Hørne

■ Af ingeniør Arne Rosenkvist

Vi kender vel alle historien om Kong Valdemars Sejrs vilde ridt over Randbøl Hede for at komme til den døende dronning Dagmar i Ribe!

Fra Anders Sørensen Vedel's (1542-1616) folkevisse citeres her den del, der fortæller, hvad der skete, da Dronning Dagmars dreng, Carl af Riise, er redet til Skanderborg for at fortælle kongen om den døende Dronning:

*"Der Kongen drog aff Skanderborg,
da fulde hannem Hundrede Svenne:
Oc der hand kom til Gridstedbro,
fulde hannem ickon Dagmars Dreng.*

*Der hand reed offuer Randbyl Hede,
da fulde hannem Femtan Svenne:
Der hand kom offuer Ribers Bro,
da vaar den Herre alene.*

Den gode Anders Vedel springer lidt i geografien, vel sagtens af digteriske grunde.

*Firehøje ved
Randbøl, der
angiver det
gamle
vejsforsløb.*

Foto:
Arne Rosenkvist.

Men det står fast, at kong Volmer og 15 svende, inklusive Dagmars dreng, farer hen over Randbøl Hede natten mellem den 23. og 24. maj 1212.

Kæmpehøjene

Ved Randbøl har vi en af de mest karakteristiske israndslandskaber fra sidste istid. Her på randen mellem morænen mod øst og hedelandskabet mod vest, hvor Hærvejen har fundet sit spor siden Arilds tid; her ligger gravhøjene på linie og bekræfter teorien om, at de gamle veje gik langs gravhøjene eller gravhøjene blev anlagt langs vejen.

Ved Firehøje, lige nord for Randbøl kirke, ser man, at gravhøjsrækken deler sig. Hærvejen fortsætter mod syd ned til Randbøl kirke. Og mod sydvest går der en række gravhøje med retning mod Ribe.

Her har vi den vigtige vej, der har forbundet Ribe med Hærvejen, for selvfølgelig har der været forbindelse øst-vest i landet, hvad enten man skulle fra Jelling til Ribe eller efter Ribe Domkirkes bygning den anden vej.

På Kulturarvsstyrelsens kort over gravhøje kan man se, at der ud over de synlige gravhøje er en hel række af slettede gravhøje, der følger denne vejlinie mod sydvest. Linien går ind over den af tyskerne anlagte Vandel flyveplads.

Statuen i Skanderborg af Dronning Dagmars dreng. Foto: Arne Rosenkvist.

I lokalområdet benævnes vejen som Vorbasse Studevej. Og vejen har da også uden tvivl været brugt til studedrifter. Men kæmpehøjene beviser, at de og vejen har ligget der, længe inden man begyndte at drive stude til Vorbasse.

Så derfor kan vi roligt gå længere tilbage i historien og give den et kongeligt navn. Dansk Vejhistorisk Selskab bør derfor nu introducere betegnelsen: "Kong Volmers vej" for denne vejstrækning.

Vandel flyveplads

Da Vandel flyveplads blev anlagt under Anden verdenskrig, var kæmpehøjene allerede slettet af landbruget i forbindelse med hedens opdyrkning. En søgegrøft på tværs af vejsporene kunne være interessant, ikke fordi det er let at tidsfæste vejspor, men man kan jo være heldig at finde gamle ting, der beviser sporenes alder.

Den ny ejer af Vandelområdet, Godset Bregentved, er positiv indstillet over at lade de gamle historiske vejspor indgå i de grønne områder, der skal omkranses den fremtidige erhvervspark, der er planlagt langs med den store startbane.

Så lad os håbe, at "Kong Volmers vej" vil blive et af de kendte bevarede vejspor, som vi fremover kan besøge og glæde os over. ■